STAATSCOURANT
Officiële uitgave van het Koninkrijk der Nederlanden sinds 1814.
Nr. 31663
23 juni 2021

Call for proposals, Praktijkkennis voor Voedsel en Groen: Thematische vraagstukken, Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek

Handleiding Praktijkkennis voor Voedsel en Groen:
Thematische vraagstukken
indieningsronde januari 2022

Utrecht, juni 2021
Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA
(onderdeel van NWO)

Inhoud

1.	**Inleiding**		**1**
	1.1	Achtergrond	1
	1.2	Beschikbaar budget	1
	1.3	Geldigheidsduur call for proposals	1
2.	**Doel**		**2**
	2.1	Regeneratieve open teeltsystemen	2
	2.2	Nieuwe eiwitbronnen	4
	2.3	Kennis voor verdienvermogen	5
	2.4	Internationale Voedselsystemen – Casus Kenia	6
	2.5	Duurzame lokale voedselproductie Caribisch Nederland	9
3.	**Richtlijnen voor aanvragers**		**12**
	3.1	Wie kan subsidie aanvragen	12
	3.2	Wanneer kan aangevraagd worden	12
	3.3	Hoe wordt de aanvraag opgesteld en ingediend	12
	3.4	Subsidievoorwaarden	12
	3.5	Financiële voorwaarden	17
4.	**Procedure**		**18**
	4.1	In behandeling nemen aanvraag	18
	4.2	Procedure beoordeling	18
	4.3	Beoordelingscriteria	18
	4.4	Besluitvorming	20
	4.5	Tijdpad	20
5.	**Uitvoering**		**21**
6.	**Contact en overige informatie**		**21**

1. Inleiding

1.1 Achtergrond

Het Nationaal Regieorgaan Praktijkgericht Onderzoek SIA (hierna te noemen Regieorgaan SIA), onderdeel van de Nederlandse Organisatie voor Wetenschappelijk Onderzoek (NWO), stimuleert de ontwikkeling van het praktijkgericht onderzoek van hogescholen. Hiertoe voert Regieorgaan SIA onder andere het programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen uit, waartoe het financieringsinstrument Thematische vraagstukken behoort.

Het programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen is een onderzoeksprogramma dat zich richt op maatschappelijk relevant onderzoek binnen het groene domein. Het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (hierna te noemen LNV) en Regieorgaan SIA financieren dit gezamenlijk. Het programma roept op tot het doen van thematisch onderzoek door hogescholen, met als doel het bevorderen van de bijdrage van hogescholen aan specifieke maatschappelijke opgaven in het groene domein. De uitvoering van de projecten is niet exclusief voorbehouden aan de vier ‘groene hogescholen’ die ook onderwijs verzorgen in de sector Agro en Food.

1.2 Beschikbaar budget

Het beschikbare budget voor deze call is € 2,5 miljoen (subsidieplafond). Per subsidieaanvraag (verder te noemen aanvraag) kunt u minimaal € 200.000 en maximaal € 500.000 aanvragen. Het beschikbare budget wordt gelijkelijk verdeeld over vijf thema’s (zie hoofdstuk 2 voor de betreffende thema’s). Per thema is maximaal € 500.000 (deelplafonds) beschikbaar.

1.3 Geldigheidsduur call for proposals

Deze call for proposals is geldig voor de indieningsronde januari 2022 en geldt tot en met de datum

waarop door het bestuur van Regieorgaan SIA het besluit over de aanvragen wordt genomen. Voor gehonoreerde projecten binnen deze call for proposals blijven de vermelde voorwaarden van toepassing tijdens de volledige looptijd van het project.

De sluitingsdatum voor het indienen van aanvragen is 11 januari 2022, 14:00:00 uur CE(S)T.

2. Doel

Het onderzoek waartoe in deze call wordt opgeroepen, draagt bij aan het oplossen van maatschappelijk relevante vraagstukken binnen het groene domein. Het uit te voeren praktijkgerichte onderzoek heeft drie doelen:
1 Het levert nieuwe kennis op;
2 Het levert een bijdrage aan de actualisatie van het onderwijs;
3 Het zorgt voor doorwerking naar de praktijk.

De actualisatie van het onderwijs vindt bijvoorbeeld plaats door middel van verdere ontwikkeling van het curriculum. Ook inbedding van ontwikkelde kennis, training van docenten en het inzetten van opdrachten en afstudeertrajecten zijn voorbeelden van de actualisatie van het onderwijs.

Doorwerking van het onderzoek in de praktijk leidt tot concrete handelingsperspectieven zodat professionals de kennis kunnen toepassen in hun beroepspraktijk. Daarbij is het essentieel dat er in het onderzoek steeds een wisselwerking is tussen praktijk en onderzoek: praktijkervaring komt terug in het onderzoek en onderzoeksresultaten worden toegepast in de praktijk, zodat de toepassing van kennis in de praktijk wordt verbeterd.

Vijf thema's
Binnen deze call zijn vijf thema's bepaald waarop aanvragen kunnen worden ingediend. De vijf thema's zijn:
1 Regeneratieve open teeltsystemen
2 Nieuwe eiwitbronnen
3 Kennis voor verdienvermogen
4 Internationale Voedselsystemen – Casus Kenia
5 Duurzame lokale voedselproductie Caribisch Nederland
In de volgende paragrafen gaan we nader in op de verschillende thema's.

2.1 Regeneratieve open teeltsystemen

Achtergrond

De productie van plantaardig voedsel voor mens en dier loopt tegen haar grenzen aan. Het gebruik van gewasbeschermingsmiddelen stuit op steeds meer weerstand en de schadelijkheid ervan voor het milieu wordt steeds beter zichtbaar. Achteruitgang van bodemkwaliteit en biodiversiteit leidt tot toenemende zorgen. De klimaatrobuustheid van onze teeltsystemen moet een flinke verbeterslag maken.

Om deze uitdagingen voor plantaardige open teelten aan te gaan, is een omschakeling naar kringlooplandbouw nodig. Een omschakeling die gericht is op een voortdurende verlaging van externe input zoals gewasbeschermingsmiddelen en vermindering van druk op de leefomgeving.

Dit heeft gevolgen voor de gezondheid en weerbaarheid van het systeem. Herstel van bodem- en waterkwaliteit neemt toe, evenals biodiversiteit, en natuurlijke vijanden voor ziektes en plagen worden gestimuleerd en benut. Plantaardige productiesystemen zijn weerbaar, klimaatrobuust en goed bestand tegen wateroverlast en perioden van droogte. Akkerbouw, veehouderij en tuinbouw maken gebruik van grondstoffen uit elkaars ketens, hergebruiken reststromen maximaal, wekken zoveel mogelijk hun eigen energie op en maken gebruik van duurzame energie.

Het teeltsysteem moet drastisch veranderen en van de technologie wordt het uiterste gevraagd om deze verandering mogelijk te maken. Als faciliteit voor deze systeemsprong wordt op verschillende locaties gewerkt aan een Boerderijvan de Toekomst (BvdT). Deze faciliteit biedt ruimte voor het ontwikkelen, demonstreren en valideren van innovaties die bijdragen aan de realisatie van belangrijke kringlooplandbouwdoelen. De doelen waaraan wordt gewerkt zijn:
1 Herstel en onderhoud van natuurlijke hulpbronnen zoals bodem, water en biodiversiteit;
2 Een klimaatrobuust productiesysteem (wateroverlast en droogte);
3 Een weerbaar teeltsysteem waarin ziekten en plagen minder kans krijgen en gebruik van gewasbeschermingsmiddelen zoveel mogelijk voorkomen wordt. Nagenoeg zonder emissies naar het milieu en zonder residuen;

4 Minimaal gebruik van kunstmest. (80% reductie N-kunstmest. Geen aanvoer van P-kunstmest);
5 Herstel van de natuurwaarden in de landbouw (insecten, vogels, kleine zoogdieren);
6 Energieneutraal tot energieproducerend bedrijf, maximaal gebruikmakend van reststromen en per saldo CO_2-equivalenten vastleggend;
7 Verbeterde sociaaleconomische positie van boeren (arbeid, inkomen).

Bij het inrichten van duurzame teeltsystemen worden de volgende aspecten meegenomen:
- agro-ecologisch ontwerp;
- monitoringsprogramma;
- data-infrastructuur;
- mechanisatie, robotisering en precisielandbouw;
- gebruik van reststromen (van andere sectoren);
- netwerk, samenwerking en *governance;*
- nieuwe verdienmodellen en korte ketens;
- inpassing in en deelname van onderwijssector;
- energieproductie en -gebruik.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Op welke manier kan multidisciplinair praktijkgericht onderzoek bijdragen aan ontwikkeling en introductie van innovatieve en duurzame open teeltsystemen?

Bij de beantwoording van de centrale vraag, kunnen de volgende onderwerpen relevant zijn:
1 Voor de realisatie van duurzame open teeltsystemen zijn innovaties noodzakelijk op allerlei gebieden. Het betreft bijvoorbeeld slimme, natuurinclusieve gewasteeltcombinaties (strokenteelten, mengteelten, *pixelfarming*, *agro-forestry*) nieuwe mechanisatie en robotica, datacollectie en ICT-systemen, ontwikkeling gewasteelt-algoritmen, inzet reststromen, effecten op biodiversiteit, kennisverspreiding, nieuwe verdienmodellen en wet- en regelgeving. Om deze zaken te adresseren wordt onder andere door de BvdT een innovatieprogramma opgesteld dat gebruikt kan worden om het beoogde projectvoorstel nader richting te geven. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om innovatieve systeemoplossingen of deelaspecten die bijdragen aan de beschreven doelen en die passen binnen de achterliggende visie van een landbouw die gebaseerd is op agro- ecologische principes met ondersteunende technologie. Dit innovatieprogramma wordt in het najaar van 2021 opgeleverd;
2 Praktijkgericht onderzoek naar kansen en belemmeringen in de bestaande bedrijfsvoering (zoals kennis, mechanisatie, financieel, logistiek, ketens, marktpositie en sociaal-cultureel) voor overschakeling naar duurzame teeltsystemen door de teler;
3 Vergelijkend onderzoek tussen bedrijven die op een gangbare manier produceren en bedrijven die met nieuwe teeltsystemen zoals strokenteelten experimenteren. Hierbij kan bijvoorbeeld onderzoek worden gedaan naar verschillen in de ontwikkeling van bodemkwaliteit, productiviteit, beheersing van ziekten, plagen en onkruid, gebruik van meststoffen en biodiversiteit. Hierdoor kan meer praktijkgerichte kennis worden opgebouwd over bedrijfseconomische en agro-ecologische ontwikkelingen binnen verschillende typen bedrijven;
4 Mogelijkheden voor het ontwikkelen van nieuwe verdienmodellen met duurzame, diverse teelten;
5 Inspiratie en voorstellen van telers voor nieuwe vormen van robuuste teelten inventariseren. Veelbelovende voorstellen uitwerken tot veldexperimenten die in samenspraak met de teler op locatie of op de BvdT in uitvoering kunnen worden genomen;
6 Inzicht in mogelijkheden voor slim energiegebruik op en om het erf.

Doel van het onderzoek

Het doel van het beoogde project is om via multidisciplinair praktijkgericht onderzoek handelingsperspectieven (inzicht en maatregelen) te ontwikkelen voor praktijkpartners en/of publieke organisaties om de implementatie van innovatieve en duurzame open teeltsystemen te faciliteren en potentiële belemmeringen in beeld te krijgen.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standaardeisen voor consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om lectoraten en/of kenniskringen van verschillende disciplines te betrekken in het consortium.

Externe bronnen aansluitend bij dit thema

- LNV-visie

- Ontwerprapport *Boerderij van de Toekomst*

2.2 Nieuwe eiwitbronnen

Achtergrond

Op dit moment werkt LNV aan de Nationale Eiwitstrategie. Hierin wordt omschreven wat de belangrijke oplossingsrichtingen zijn om Europa op termijn minder afhankelijk te laten zijn van de import van soja.

In mei 2020 is een brede stakeholderconsultatie gehouden waarbij bedrijven, ngo's, overheidsinstanties en kennisinstellingen de kans hebben gekregen om input te geven op de belangrijke oplossingsrichtingen voor de eiwittransitie.

Hieruit kwam naar voren dat er een aantal kansrijke nieuwe eiwitbronnen is voor zowel humane als dierlijke consumptie.

Voor de Nationale Eiwitstrategie ligt de focus op drie sporen:
- selectieve inzet op eiwitrijke teelten en gewassen;
- ontwikkelen van nieuwe/alternatieve eiwitbronnen;
- hergebruik van reststromen.

Deze prioriteiten zijn ook verwoord in het nieuwe Meerjarige Missiegedreven Innovatieprogramma (MMIP): duurzame eiwitvoorziening. Een van de prioriteiten is de ontwikkeling van nieuwe eiwitbronnen.
Onder nieuwe eiwitbronnen verstaan we algen, zoetwaterplanten en microbiële eiwitbronnen die een belangrijke bijdrage kunnen leveren aan het verhogen van de productie en consumptie van het aandeel plantaardig eiwit. Vlinderbloemigen vallen expliciet niet onder de definitie van nieuwe eiwitbronnen zoals gehanteerd in deze regeling. Productie, verwerking en toepassing zijn belangrijke onderwerpen, waarbij duurzaamheid en voedselveiligheid randvoorwaarden zijn.
Op termijn zien we dat er nieuwe eiwitrijke duurzame plantaardige productieketens ontwikkeld moeten worden, met zowel bestemmingen voor veevoer als humane consumptie. De beoogde projecten binnen dit thema moeten bijdragen om de productie van nieuwe eiwitbronnen te stimuleren. Er zijn nog veel uitdagingen bij de ontwikkeling van nieuwe eiwitbronnen.
Voedingswaarde, duurzaamheid, kennis over het productieproces, geschikte verwerkingscapaciteit zijn veelgehoorde uitdagingen. Ook zijn er struikelblokken te verwachten in de overstap van experimenteerfase naar opschaling.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Hoe kunnen we meer inzicht krijgen in de benoemde uitdagingen bij de ontwikkeling van een businessmodel en een operationeel model voor nieuwe eiwitbronnen en hoe komen we tot opschaling naar grootschalige productie?

Doel van het onderzoek

Het hoofddoel van het beoogde project is om via praktijkgericht onderzoek voor één eiwitketen een uitwerking te maken om stappen te zetten voor grootschaligere productie.

Hiervoor wordt het aangemoedigd met startups/bedrijven samen te werken. Vanuit de Nationale Eiwitstrategie is er de voorkeur voor een focus op ontwikkeling van (ketens voor) microbiële eiwitbronnen, maar andere nieuwe eiwitbronnen zijn ook toegestaan.

Voor de gekozen eiwitketen is het vooral belangrijk dat deze (op termijn) een rendabel productiesysteem kan draaien en dat duurzaamheid meegenomen wordt. U wordt gevraagd uw keuze van eiwitbron te onderbouwen. We vragen om de gehele keten te beschrijven en op ten minste twee ketenonderdelen in te zoomen.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standaardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om verbinding te leggen met universitaire onderzoeksgroepen die werken aaneen meerjarig onderzoeksthema Protein Transition.

2.3 Kennis voor verdienvermogen

Achtergrond

Het Ministerie van LNV zet in op het faciliteren en ondersteunen van onder andere coaching, subsidies en Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) van primaire producenten. Dit om zich richting duurzame bedrijfsvoering en kringlooplandbouw te ontwikkelen. Ook ontwikkelt het ministerie een consumentenstrategie. Verder lopen meerdere trajecten en programma's zoals de KIA Landbouw, Water, Voedsel,de ondersteuning van Taskforce KorteKeten,review regelgeving, ondersteuning van de korte keten samen met de provincies en een experimenteerprogramma Echte en Eerlijke prijzen.

Ook zijn er gesprekken met een groot aantal stakeholders uit de landbouw- en voedselketen, in dit geval het agrocomplex, om te verkennen hoe zij de beweging naar kringlooplandbouw kunnen ondersteunen. En of bijvoorbeeld ecosysteemdiensten kunnen worden betaald.

Een groot gedeelte van deze aanpak is gelegen buiten het boerenerf en ligt daarmee buiten de invloedsfeer van de agrarische ondernemer. Keuzes in beleid, transities in consumentengedrag en dergelijken zijn van grote invloed op de kansen voor een rendabele onderneming en krijgen daar aandacht.

Tegelijkertijd weten we dat er kringloopboeren zijn die al jaren conform kringlooplandbouwprincipes werken, waarbij het in hun specifieke situatie financieel uit kan en een afdoende verdienmodel te combineren is met duurzaam boeren.

Er zijn ook onderzoeken die aangeven dat duurzamere bedrijven gemiddeld bedrijfseconomisch rendabeler zijn dan gangbare bedrijven, zie Agrimatie(2019).

De wijze waarop deze duurzamere bedrijven hun gehele bedrijfsmodel en het daaronder vallende verdienmodel inrichten en wat hierin de kritische succesfactoren zijn, is echter onduidelijk. Daardoor kunnen we die informatie ook niet gebruiken om andere partijen te helpen met voorbeelden van *best practices*.

Vraagstuk

Om ondernemers in de landbouw te stimuleren vergaande stappen te zetten in het verduurzamen van hun bedrijfsvoering, willen we inzicht krijgen in de kritische factoren voor een businessmodel van een rendabele duurzame onderneming. Welke invloed heeft de ondernemer op het succes van het businessmodel en welke (nationale en internationale) externe factoren zijn hierbij ook op systeemniveau relevant? Dit allemaal bezien vanuit het boerenerf en vanuit het handelingsperspectief van de individuele agrarische ondernemer.

Onderliggende vragen kunnen zijn:
1 Zijn er economische adviezen te geven aan de onderzochte bedrijven over hoe zij het bedrijfsmodel (in kringlooplandbouwtermen en economisch) kunnen perfectioneren, bijvoorbeeld via kostenreductie, marketing en andere wijze van afzet/verkoop?
2 Zijn er uit de bedrijfsvoering van duurzame bedrijven lessen te trekken die voor meer gangbare (mainstream) bedrijven kunnen worden vertaald in handelingsperspectieven?
3 Is het mogelijk om voor verschillende categorieën gangbare bedrijven een stappenplan op te stellen dat de transformatie naar kringloop/verduurzaming kan stimuleren en faciliteren?
4 Kunnen we leren van het buitenland en geeft de analyse handvatten voor het beter vermarkten van duurzaam geproduceerde Nederlandse producten op internationale markten?
5 Welke stappen kunnen binnen het systeem (beleidskaders, ketens en regelgeving) worden gezet die nog niet al hierboven zijn benoemd (of in de agrarische ondernemerschapsagenda) die de landbouwer meer kunnen prikkelen tot verduurzaming?

Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven. Ze dienen ter inspiratie en illustratie, maar zijn niet beperkend.

Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om Nederlandse boeren door middel van vertaalbare best practices te stimuleren om vergaande stappen te zetten in verduurzaming van het bedrijfsmodel met een goed verdienmodel.

Onderdeel van de analyse is een goede werkdefinitie van kringloop dan wel duurzamere bedrijven. Hiervoor kan gebruik worden gemaakt van al bestaande keurmerken. Het heeft de voorkeur om uitstootgegevens, gegevens over externaliteiten of gegevens over hoe extensief de bedrijfsvoering is

(waarbij wel alleen naar toekomstgerichte bedrijven moet worden gekeken) of gegevens over hoe regeneratief de bedrijfsvoering is, te gebruiken.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standaardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om economen met ervaring op verduurzaming buiten het groene domein te betrekken in het consortium.

Externe bronnen aansluitend bij dit thema
- Agrimatie (2019): Duurzaamheid: betere economische prestaties bijduurzame bedrijfsvoering
- Kringlooplandbouw in de praktijk: analyse en aanbevelingen voor beleid
- Rapport van de Taskforce Verdienvermogen Kringlooplandbouw: Goedboeren kunnen boeren niet alleen
- Planbureau Leefomgeving Rapport: Natuurinclusieve landbouw: watbeweegt boeren?
- ESB: Voor een natuurinclusieve landbouw zijn nieuwe verdienmodellennodig
- Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit: Agrarischeondernemersschapsagenda

2.4 Internationale Voedselsystemen – Casus Kenia

Achtergrond

Het functioneren van internationale voedselsystemen staat hoog op de mondiale agenda. Sustainable Development Goal (SDG) 2van de Verenigde Naties streeft naar het uitbannen van honger en ondervoeding, een hoger rendement voor kleinschalige voedselproducenten en voedselsystemen – op land en op zee – op een manier die bijdraagt aan het behoud van ecosystemen, de weerbaarheid voor klimaatverandering versterkt en land- en bodemkwaliteit verbetert.

Nederland heeft zich gecommitteerd aan de Sustainable Development Goals, dus ook aan SDG2: Zero Hunger. In de beleidsnota Op weg naar een wereldzonder honger in 2030: de Nederlandse inzetvan het Ministerie van LNV en het Ministerie van Buitenlandse Zaken (mei 2019) richt de regering zich op de overgang naar duurzamere en circulaire voedselsystemen. Als onderdeel van het voedselsysteem speelt de agrarische sector hierin een belangrijke rol.

Landen in Afrika worden onevenredig zwaar getroffen door voedselonzekerheid. Tegelijkertijd wordt er wereldwijd niet alleen voldoende voedsel geproduceerd, maar gaat ook nog eens een derde daarvan verloren. Hierdoor wordt elk jaar US$ 940.000.000.000 (940 miljard dollar) aan de wereldeconomie onttrokken.

In lage-inkomenslanden treden deze verliezen meestal op tijdens de eerste fasen van de voedselvoorzieningsketen. Ze zijn voornamelijk verbonden met financiële, management- en technische beperkingen in oogsttechnieken, opslag- en koelfaciliteiten in moeilijke klimatologische omstandigheden, infrastructuur en verpakkings- en marketingsystemen. Dit koppelt voedselverwerking rechtstreeks aan voedselverlies en -verspilling.

Om deze trend te keren en om over 30 jaar wereldwijd bijna 10.000.000.000 (10 miljard) mensen te kunnen voeden, is nu een transitie naar een gezond, eerlijk, klimaatneutraal en circulair voedselsysteem nodig. Voedsel zal duurzaam en efficiënt geproduceerd en gedistribueerd moeten worden.

Dat is een kans voor voedselproducenten en ketenpartijen. Met de sociale, ecologische en klimatologische grenzen van de voedselproductie in zicht is het gelijk ook een enorme uitdaging. In sub-Saharaans Afrika is honger nauw verbonden met het uitblijven van een structurele transformatie van de landbouwsector, waardoor de productiviteit laag blijft, pre- en post-*harvest*- verliezen hoog en de rurale economie nauwelijks banen creëert voor een groeiende (jonge) bevolking.

Kenia

Landbouw is een van de belangrijkste componenten van de economische ontwikkeling in Kenia en een belangrijke bron van voedselbeschikbaarheid: 80% van de bevolking is direct afhankelijk van landbouw als bron voor voedsel en inkomen. Daarnaast is de landbouwsector verantwoordelijk voor 65% van de exportopbrengsten.

Begin 2021 is er in opdracht van de Nederlandse overheid een studie uitgevoerd door Wageningen University and Research (WUR): *Food system analysis on food processing in Kenya*. In deze analyse is gekeken naar zowel het formele als het informele voedselsysteem dat respectievelijk de exportmarkt en de lokale markt aanspreekt. Hierbij worden de primaire voedselproducenten en andere stakehol-

ders verderop in de keten betrokken, zoals exporteurs, importeurs, kennisinstituten, overheidsinstanties, consumenten en beleidsmakers.

De studie identificeert potentiële domeinen om contextueel passende interventies te ontwikkelen en/of toe te passen (technologisch, organisatorisch en kennisprofiel).

Ook brengt de studie strategieën in kaart om voedselverspilling tegen te gaan die ook de potentie hebben om banen en inkomstenbronnen te genereren en op lokaal niveau voedselzekerheid te verbeteren. De verbeteringen zijn gebruikt om richting te geven aan de voorliggende themabeschrijving en definitie van het vraagstuk. De afbakening tot drie productgroepen in de WUR-studie is niet van toepassing voor de voorliggende call 'Thematische vraagstukken indieningsronde januari 2022'. U wordt nadrukkelijk uitgenodigd om kennis te nemen van de resultaten, bevindingen en aanbevelingen uit deze studie, omdat die breder inzetbaar zijn dan de afbakening van de studie. Het rapport komt in de zomer van 2021 publiek beschikbaar.

De bevindingen van de WUR-studie geven aan dat de Keniaanse landbouwsector in de afgelopen decennia een sterke verbetering heeft doorgemaakt met betrekking tot productie, productiviteit en groeiende oriëntatie naar de (export)markt. Desondanks hebben de behaalde successen nog niet geleid tot structurele verbetering met betrekking tot voedselzekerheid en het bestrijden van armoede in Kenia zelf.

Grote hoeveelheden van de landbouwoogst gaan verloren voordat ze de markt of de consument bereiken. Dat heeft zowel vanuit milieuoogpunt als vanuit economisch oogpunt een negatieve impact. De verliezen treffen zowel kleinschalige als commerciële producenten in alle schakels van de keten, zoals leveranciers, distributeurs, exporteurs, markthandelaren, tussenhandelaren en groothandelaren.

Kleinschalige boeren ondervinden, gerekend in volume, relatief gezien echter de grootste verliezen. Deze verliezen beïnvloeden in hoge mate de lokale en nationale voedselzekerheid. Dat komt niet alleen doordat boeren potentiële inkomsten mislopen en gemaakte investeringen niet terugverdienen, maar ook doordat de verliezen de lokale beschikbaarheid en betaalbaarheid van voedselproducten beïnvloeden. Binnen de landbouwsector zijn de verliezen van bederfelijke en voedingsrijke landbouwproducten zoals groente en fruit buitengewoon hoog.

Naar aanleiding van de bevindingen van het bovengenoemde onderzoek zijn onderstaande twee aandachtsgebieden benoemd waar samenwerking tussen Keniaanse en Nederlandse partners een meerwaarde kan hebben. U wordt uitgenodigd samenwerkingsverbanden op te zetten op een zodanige manier dat de lokale relevantie en onderbouwing van de praktijkgerichte vraagstukken worden geborgd. Eventuele samenwerkingsverbanden kunnen refereren aan bestaande initiatieven of nieuw worden opgezet.

1) Post-harvest-management

Voor veel bederfelijke en voedingsrijke voedselproducten kan de houdbaarheid worden verlengd. Dat kan onder andere door middel van verpakking van landbouwproducten, voedselverwerking en waardetoevoeging en het beheren van de directe omgevingstemperatuur en de luchtvochtigheid. Grote exportgeoriënteerde bedrijven hebben toegang tot en investeren in post- harvest-management.

Toch worden waardetoevoegende activiteiten en kosteneffectief, op *mid-tech* gebaseerd, energieneutraal en multifunctioneel post-harvest-management niet veel toegepast in de Keniaanse context. In veel gevallen bestaat de kennis en de technologie, maar ontbreekt de praktijkoriëntatie en de toepassing ervan in een specifieke context.

Praktijkgericht onderzoek zou aanvullende inzichten en handelingsperspectieven kunnen verschaffen met betrekking tot:
- marktontwikkeling en -potentie voor mid-tech post-harvest- managementopties op verschillende niveaus, inclusief verdienmodel en bedrijfsvoering, met aandacht voor lokale implementatie;
- toepasbaarheid en haalbaarheid van kleinschalig contextspecifiek mid-tech post-harvest-management en voedselverwerkingstechnologieën voor lokale markten waarbij gebruik gemaakt kan worden van de lokale ervaring in de commerciële markten;
- het verdienmodel en de kostenefficiëntie van de post-harvest-managementtechnologie en de mogelijke lokale impact daarvan op zaken zoals voedselverspilling, voedselbeschikbaarheid, voedselzekerheid en voedselprijzen.

2) Voedselveiligheid, kwaliteitsgarantie en traceerbaarheid

In het Keniaanse voedselsysteem circuleren grote volumes landbouwproducten binnen informele en

ongeorganiseerde markten. Vaak is niet bekend welke oorsprong een bepaald landbouwproduct heeft en welke productierichtlijnen gevolgd zijn. Transparante mechanismen en ICT-applicaties om de traceerbaarheid en kwaliteitsgarantie van landbouwproducten vanaf de boerderij tot verkooppunt in kaart te brengen, bieden de mogelijkheid om landbouwproducten van kleinschalige en georganiseerde boeren te koppelen aan een markt die mogelijk bereid is om toegevoegde waarde te betalen voor een veilig, voedzaam en eerlijk product.

Praktijkgericht onderzoek zou aanvullende inzichten en handelingsperspectieven kunnen verschaffen met betrekking tot:
- de technische haalbaarheid en sociale acceptatie van en het bestuurs- en verdienmodel voor ICT-applicaties die traceerbaarheid en voedselveiligheid transparant maken en opties bieden om georganiseerde, kleinschalige producenten beter te koppelen aan een specifieke markt met toegevoegde waarde;
- *proof of concept* voor serviceverlening met een ICT-applicatie voor georganiseerde, kleinschalige boeren.

Vraagstuk

Binnen dit thema is de centrale vraagstelling: Op welke manieren kunnen samen met de lokale beroepspraktijk verliezen in het voedselsysteem, voor zowel de professionele exportmarkt als voor de lokale consumptie, worden verminderd waarbij kwaliteit aantoonbaar kan worden gegarandeerd en zonder dat dit een negatief effect heeft op mens, dier en omgeving?

Hierbij is het noodzakelijk dat deze vernieuwende manieren een positief effect hebben op het inkomen van kleinschalige boeren. Hierbij kan zowel gedacht worden aan systematische stappen als aan concrete handelingsperspectieven die contextueel toepasbaar zijn en afgestemd zijn op een specifieke schaal en gebruikersgroep.

Het vraagstuk is met nadruk breed geformuleerd, met de uitnodiging aan u om een onderbouwde focus aan te brengen in het beoogde onderzoeksproject waardoor binnen het beschikbare budget en de looptijd van het project, handelingsperspectieven en impact bij de lokale voedselsystemen ambitieus maar toch haalbaar zijn. Gezien de complexiteit van het vraagstuk wordt u aangemoedigd een korte inceptieperiode op te nemen in het projectplan.

Deze periode kan gebruikt worden om vooraf opgestelde aannames te valideren en bepaalde onderzoeksactiviteiten hierop aan te scherpen of bij te stellen.

Indien gewenst en vooraf afgestemd, zijn publieke partijen, zoals de lokale landbouwraad, beschikbaar om daarop te reflecteren.

Onderliggende vragen bij het vraagstuk kunnen zijn:
- Hoe kan de grote hoeveelheid kleinschalige boeren voordeel ondervinden van de inzichten en handelingsperspectieven in de op export gerichte voedselsystemen?
- Voedselveiligheid is een thema dat mede als gevolg van de vele voedselschandalen in het land veel media-aandacht krijgt. In welke mate spelen certificering en keurmerken een rol om het vertrouwen van de consument in Kenia te winnen?
- Welke opties voor duurzame innovatie, die beschikbaar en toepasbaar zijn
- in Kenia, kunnen worden ingezet om verliezen te verminderen? Denk hierbij bijvoorbeeld aan hernieuwbare energie in kassen, alternatieven voor plastic en het gebruik van biologische gewasbeschermingsmiddelen.
- Voor welke gebieden of regio's in Kenia zijn de slaagkansen het grootst met betrekking tot het implementeren van de onderzoeksresultaten?
- Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven. Ze dienen ter inspiratie en illustratie, maar zijn niet beperkend.

Doel van het onderzoek

Het hoofddoel van het beoogde project is om via praktijkgericht onderzoek nieuwe kennis en handelingsperspectieven voor de lokale ondernemer te ontwikkelen om te komen tot structurele vermindering van voedselverliezen in Kenia. Dat betekent dat initiatieven die hieraan bijdragen ook na het einde van het project door dienen te gaan. Post-harvest-management, voedselveiligheid, kwaliteitsgarantie en traceerbaarheid zijn manieren om dit te doen als deze aansluiten bij de lokale cultuur.

Bij de beantwoording van de centrale vraag kunnen de volgende onderwerpen relevant zijn:

- Het opzetten, opschalen of assisteren van ondernemingen die voedselveiligheid of voedselzekerheid vergroten;
- Het inzichtelijk maken welke specifieke beleidskeuzes (focus op specifieke sector of doelgroepen) direct en indirect impact hebben op onder meer de voedselveiligheid en ruraal entrepreneurschap;
- Het vergroten van de voedselveiligheid en het vertrouwen van de consument in producten. Denk hierbij bijvoorbeeld aan verpakkingsmateriaal, koeling en certificering. Denk hierbij aan zowel de lokale als de exportmarkt;
- Het inzetten van innovatieve oplossingen zoals ICT-applicaties die een verschil kunnen maken voor georganiseerde kleinschalige boeren, die zich zowel op de lokale als de exportmarkt richten;
- Het komen tot een duurzaam implementatieplan voor het bestendigen van activiteiten en processen na afloop van de projectperiode. Zeker als het over langere processen gaat zoals beleid, kennisoverdracht of vergroten van vertrouwen in producten;
- Het opstellen van mogelijke aanbevelingen met betrekking totkennisoverdracht in Kenia op basis van de onderzoeksresultaten.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standaardeisen voor het consortium, zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om zowel Nederlandse als Keniaanse partijen te betrekken in het consortium.

De landbouwraad in Kenia is niet beschikbaar als consortiumpartner, maar wel beschikbaar voor lokale afstemming tijdens de looptijd van het project.

Externe bronnen aansluitend bij dit thema

- *Beleidsnota over voedselzekerheid van het Ministerie van Landbouw, Natuuren Voedselkwaliteit en het Ministerie van Buitenlandse Zaken(mei 2019)*
- *Big Four Agenda Kenia*
- *The food systems approach: sustainable solutions for a sufficient supply ofhealthy food- Siemen van Berkum*
- *KENYA Country outlook poster: agriculture, food security and climatechange outlook*
- *CGIAR KENYA food systems: summary of available data*
- *Kenya: climate-smart agriculture (CSA) considerations*
- *AgrInvest-Food Systems Project: political economy analysis of the Kenyanfood systems*

2.5 Duurzame lokale voedselproductie Caribisch Nederland

Achtergrond

Het Natuur- en milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030 (NMBP) is het richtinggevende beleidskader voor de inzet van het Ministerie van LNV in Caribisch Nederland. De visie van het NMBP is een welvarende samenleving en culturele identiteit in balans met een veerkrachtige en gezonde natuurlijke omgeving. Een van de strategische doelen van dit plan is het duurzaam gebruik van land en water voor de ontwikkeling van de lokale economie. De inzet van de regering conform het regeerakkoord in Caribisch Nederland is het verbeteren van het economisch perspectief. Onder meer door het versterken van de infrastructuur en het terugdringen van de armoede. Het vergroten van de mate van zelfvoorziening van de eilanden door lokale voedselproductie is een van de pijlers om dit doel te bereiken. Toerisme is de belangrijkste economische sector op alle drie de eilanden van Caribisch Nederland.

Om de kwaliteit van het landschap te verbeteren en tegelijkertijd de lokale economische ontwikkeling te stimuleren en de voedselzekerheid te vergroten, wordt daarom in het NMBP gesteld dat er geïnvesteerd moet worden in de lokale voedselproductie. Onder de strategische doelstelling gericht op duurzaam gebruik van land zijn de volgende subdoelen geformuleerd: 1) duurzame visserij; 2) een toeristische sector in balans met natuurbehoud; 3) investeren in duurzame lokale voedselproductie.

Uit diverse onderzoeken die WUR in opdracht van LNV heeft uitgevoerd, blijkt dat de ontwikkeling van de agrarische sector wordt belemmerd door een gebrek aan relevante kennis en expertise.

Dit betreft zowel de boeren, die vaak op kleine schaal hun bedrijf runnen, als de eilandelijke landbouwdiensten (LVV). Tegen deze achtergrond is er voor Bonaire een Memorandum of Understanding ondertekend, met als doel de landbouwdienst om te vormen tot een kenniscentrum voor de landbouw.

Een professionele landbouwsector is ook essentieel voor het behoud van de eilanden. Erosie vormt een van de grootste bedreigingen voor het koraal. Vrije grazers, ongecontroleerde kustontwikkeling en

slecht regenwaterbeheer zijn de belangrijkste oorzaken van erosie en ongecontroleerde afvloeiing.

Een professionele landbouwsector houdt in dat de landbouwers hun land zo beheren dat de bodem stabiliseert en deze het water beter kan vasthouden. Op deze manier levert de professionalisering van de landbouwsector ook een belangrijke bijdrage aan de versterking van de natuur in Caribisch Nederland.

Bonaire, Saba en Sint-Eustatius (hierna de BES-eilanden genoemd) willen hun burgers toegang geven tot veilig en voedzaam voedsel, door zowel natuurvriendelijke productiemethoden te stimuleren als duurzame consumptiepatronen te bevorderen. Doel is het versterken van veerkracht en het verminderen van kwetsbaarheid, in relatie tot bijvoorbeeld de gevolgen van klimaatverandering en pandemieën.

Ondanks de verschillen tussen de eilanden op onder andere klimatologisch, ecologisch, sociaaleconomisch en cultureel gebied is de overkoepelende vraag en uitdaging overeenkomend. Om te komen tot toepasbare en geaccepteerde handelingsperspectieven is het wenselijk om voor het beoogde project in een vroeg stadium aansluiting te zoeken met relevante lokale partijen en LVV- actoren. Er is behoefte aan handelingsperspectieven voor de lokale producenten voor het diversifiëren en verhogen van de voedselproductie op alle drie de eilanden. Dit om de lokale voedselzekerheid op een duurzame manier te vergroten.

Onderzoeksprojecten zouden op een natuurinclusieve en klimaat-slimme manier moeten worden opgezet met behulp van circulaire landbouwconcepten. Vooral de rol van water in de circulaire landbouw is relevant, net als de productie van circulair veevoer. Alle op te zetten pilots moeten schaalbaar zijn in opzet.

Vanuit het perspectief van lokale voedselproductie vormt waterzekerheid een belangrijk probleem op elk van de BES-eilanden. Volgens de scenario's of projecties op het gebied van klimaatverandering wordt de situatie in de toekomst nog ernstiger.

Belangrijke vragen in relatie tot duurzame lokale voedselproductie zijn dan ook de volgende: Welke productiesystemen lijken veelbelovend, welke gewassen kunnen in die systemen geproduceerd worden en hoe kunnen deze bijdragen aan betere voeding? Welke kennis is nodig en welke hulpbronnen moeten daarvoor worden gebruikt? Hoe kan het voedselsysteem daardoor robuuster worden tegen 'schokken' van buitenaf, zoals orkanen en falende importen?
Welke commerciële kansen bieden productiesystemen en gewassen en hoe kunnen die het best worden ontwikkeld?

Specifieke aandachtspunten voor het onderzoeksproject zijn:
- Het consortium bouwt zoveel mogelijk voort op bestaande kennis en expertise op de eilanden. Daarnaast zoekt het consortium zoveel mogelijk de samenwerking op met relevante lokale partners en *communities* om ervoor te zorgen dat de nieuwe kennis en oplossingen aansluiten bij de praktische behoeften en vragen. Hierbij gaat het ook om het kunnen delen van kennis en aandragen van oplossingen op het gewenste niveau en in een toegankelijke vorm, waarbij ook het gevoel van eigen inbreng wordt gemaximaliseerd. Het consortium zou een aanpak kunnen volgen die vergelijkbaar is met of geïnspireerd is door bijvoorbeeld *twinning, living labs* en *fieldlabs*. De aanpak dient in het voorstel te worden beschreven. Per eiland kan contact worden gelegd met relevante lokale stakeholders, waaronder de eilandelijke LVV. Met deze stakeholders kunnen de gemeenschappelijke thema's worden besproken. Alsook de gewenste aanpak voor de uitvoering, in relatie tot de specifieke informatie, context en behoeften per eiland. Er is relevante achtergrondinformatie beschikbaar per eiland die in de startbijeenkomst voor dit thema beschikbaar zal worden gesteld en toegelicht;
- Er kunnen zakelijke kansen worden gegenereerd in de primaire productieketen, maar ook in de technologische toeleveringsketen. Het beoogde consortium beschikt dan ook over relevante expertise om lokale productie- en toeleveringsketens te ontwikkelen en te versterken. Ook potentiële investeerders kunnen in het consortium participeren;
- Ook aandacht voor samenwerking ten aanzien van het versterken van de
- lokale onderwijs- en trainingsinfrastructuur is van belang. Het gaat hierbij niet alleen om kennisoverdracht naar lokale gemeenschappen, maar ook om concrete opdrachten voor lokale scholieren en studenten. Aangezien het aanbod van 'groene' (keuze)vakken, modules, trainingen en opleidingen binnen het regulier onderwijs nog beperkt is, is aandacht voor andere vormen van leren (leven lang leren en learning communities) ook zeer wenselijk.

Vraagstuk

Welke 'water-smart'-voedselproductiemethoden bieden goede kansen voor de BES-eilanden om 1) de

toegang tot veilig en voedzaam voedsel voor de eigen bevolking te garanderen en 2) succesvol commerciële activiteiten (voor bezoekers en toeristen, hotels, cruiseschepen of export) op te zetten, door het stimuleren van *nature-positive* productiemethoden die bijdragen aan behoud en herstel van de natuur?

Onderliggende vragen hierin kunnen zijn:
- Gebruik van beschikbaar zoet water: er is meer inzicht nodig in hoe wateropvang, waterefficiëntie en gewaskeuze kunnen worden verbeterd. Is het technisch en economisch haalbaar dat methoden worden ontwikkeld voor het opvangen van condensatie, verbeterde regenwateropvang en wateropslag voor de voedselproductie (met inbegrip van de productie van veevoeder)? Bovengrondse druppelirrigatie wordt al gebruikt en er wordt geëxperimenteerd met ondergrondse druppelirrigatie. Er is behoefte aan het ontwikkelen en testen van meer water-slimme voedselproductiemethoden. Ook zijn enkele proeven uitgevoerd met zout/zoutlandbouw;
- Onafhankelijkheid van natuurlijk beschikbaar zoet water: systemen als
- hydrocultuur en kassen zijn bijzonder interessant. Zij helpen te voorzien in de behoefte aan gezond, plaatselijk geproduceerd voedsel en bieden mogelijk zakelijke kansen. Ook condensatiesystemen, ontziltingstechnieken en zoutwaterlandbouw zijn interessant. Succesvolle oplossingen moeten orkaanbestendig zijn. Het verzamelen van lokale kennis over hoe om te gaan met waterschaarste, het nieuw leven inblazen van traditionele copingmechanismen kan helpen bij het identificeren van veelbelovende oplossingen die doeltreffend zijn in de specifieke context van de eilanden. Welk van deze of andere systemen geven kansen voor de beschreven vraagstukken?
- Weerbaarheid tegen abiotische stress: meer kennis van en ervaring met het identificeren, selecteren, telen en verwerken van droogteresistente gewassen en water-slimme voedselproductiemethoden is nodig. Wat zijn adviezen voor het identificeren, selecteren en verwerken, alsook andere praktische adviezen, voor het telen van droogteresistente gewassen?

Deze vragen zijn geformuleerd om richting te geven. Ze dienen ter inspiratie en illustratie, maar zijn niet beperkend.

Doel van het onderzoek

Het praktijkgerichte onderzoek zal bijdragen aan de doelstellingen in het NMBP door het identificeren en testen van potentieel interessante gewassen of voedselsystemen op locatie door middel van pilots.

Uitgangspunt bij de keuze van gewassen en voedselsystemen is dat deze natuurinclusief zijn. Dit betekent dat de ontwikkeling van deze gewassen of voedselsystemen in ieder geval niet ten koste mag gaan van natuur en biodiversiteit en deze natuur en biodiversiteit bij voorkeur juist versterkt. Dit houdt bijvoorbeeld in dat deze gewassen of voedselsystemen geen bestrijdingsmiddelen nodig hebben die schadelijk zijn voor de natuur.

Naast het rekening houden met de klimatologische omstandigheden op de eilanden en in het bijzonder de uitdagingen op het gebied van waterzekerheid, zijn de volgende indicatoren van belang bij de keuze van gewassen en/of voedselsystemen:
- Voedingswaarde: vanuit het oogpunt van het vergroten van de voedselzekerheid op de eilanden;
- Arbeidscapaciteit: gezien de kleinere bevolking op de eilanden, mogen de teelten of voedselsystemen niet zo arbeidsintensief zijn dat zij praktisch niet uitvoerbaar zijn;
- Bedrijfskansen: de voorgestelde gewassen of voedselsystemen moeten economisch levensvatbaar zijn. Factoren als lokale vraag (ook vanuit bezoekers en toeristen, hotels, cruiseschepen), houdbaarheid (of verlenging daarvan door verwerkingsmogelijkheden) en exportmogelijkheden zijn hierbij van belang. Op dit moment vindt er weinig of geen verwerking van producten plaats;
- Co-creatie, betrokkenheid van lokale bevolking, overheid en maatschappelijke organisaties: het meenemen van lokale, traditionele kennis en het daarop voortbouwen zorgt voor een maximale opname van alle praktijkkennis die wordt verkend en getest. Dit draagt bij aan lokaal verankerde ontwikkelingen en vergroot daarmee de kans op een duurzame implementatie van de praktijkkennis door de private sector.

Door middel van lokale pilots met veelbelovende teelten en/of voedselsystemen, bij voorkeur op de terreinen van de eilandelijke landbouwdiensten, dient de onderzoeksopdracht via twee sporen bij te dragen aan kennisontwikkeling: 1) door 'in situ' testen, wat bijdraagt aan inhoudelijke landbouwkundige kennis; 2) door middel van twinning, waarbij de lokale landbouwdiensten (LVV) gebruik kunnen maken van de kennis en expertise die de hbo-instellingen bieden, wat bijdraagt aan de kennisontwikkeling van diensten en medewerkers. Hierbij kan goed gebruik gemaakt worden van digitale communicatie- en leermiddelen.

Specifieke wensen consortium

Aanvullend op de standaardeisen voor het consortium zoals benoemd in paragraaf 3.4 Subsidievoorwaarden, wordt u voor dit thema expliciet uitgenodigd om lokale partners te betrekken in het consortium. Indien u geen gebruik maakt van deze uitnodiging, is het wenselijk om in de aanvraag te onderbouwen waarom dat niet passend is in het betreffende beoogde project.

Externe bronnen aansluitend bij dit thema

- Natuur- en milieubeleidsplan Caribisch Nederland 2020-2030

3. Richtlijnen voor aanvragers

3.1 Wie kan subsidie aanvragen

De aanvrager dient een door de overheid bekostigde hogeschool te zijn, zoals bedoeld in artikel 1.8 van de Wet op het hoger onderwijs en wetenschappelijk onderzoek (WHW).
De persoon die de aanvraag indient in ISAAC wordt geacht hiertoe te zijn gemachtigd door het College van Bestuur van de aanvragende hogeschool.

3.2 Wanneer kan aangevraagd worden

U kunt uw aanvragen indienen tot uiterlijk 11 januari 2022, 14:00:00 uur CE(S)T. Aanvragen die na de sluitingsdatum worden ingediend, worden niet in behandeling genomen.

3.3 Hoe wordt de aanvraag opgesteld en ingediend

Een volledige aanvraag omvat de volgende documenten:
- het volledig ingevulde en ondertekende aanvraagformulier;
- het projectvoorstel;
- de begroting in Excel met aangevraagde subsidie, cofinanciering en kostenonderbouwing;
- overzicht van betrokken projectgroepleden in Excel in het kader van de 'Code omgang met persoonlijke belangen' van NWO.

U vindt al deze documenten in het online aanvraagsysteem ISAAC. Het is verplicht de via ISAAC beschikbare documenten te gebruiken.

Indienen via ISAAC

U kunt uw aanvraag alleen indienen via ISAAC. Aanvragen die niet via ISAAC zijn ingediend, worden niet in behandeling genomen.
– Bekijk deze call in ISAAC
De aanvrager is verplicht de aanvraag via zijn/haar ISAAC-account in te dienen. Indien de aanvrager nog geen ISAAC-account heeft, dient hij/zij dat minimaal één werkdag voor het indienen van de aanvraag aan te maken in verband met het tijdig kunnen verhelpen van eventuele aanmeldproblemen.
Het inlogscherm ISAAC is bereikbaar via: www.isaac.nwo.nl
De handleiding ISAAC is bereikbaar via: www.isaac.nwo.nl/help
De ISAAC helpdesk is bereikbaar via: isaac.helpdesk@nwo.nl

3.4 Subsidievoorwaarden

Voor alle aanvragen geldt de 'NWO subsidieregeling 2017'.

Inzet en omvang van de subsidie

De subsidie is bestemd voor de aanvragende hogeschool.

U kunt maximaal € 500.000 subsidie aanvragen. De looptijd van het project is maximaal 24 maanden. U kunt de subsidie niet buiten de looptijd van het project gebruiken. Het beoogde project dat u wilt uitvoeren, start vanaf 1 juni 2022 met een uiterste startdatum van 1 december 2022.

De subsidie is uitsluitend bestemd voor het uitvoeren van de activiteiten conform de gehonoreerde aanvraag. Financiering van (deel)activiteiten die reeds zijn gefinancierd vanuit andere bronnen, is niet mogelijk.

Uitgesloten van subsidie zijn aanvragen die zich uitsluitend richten op deskundigheidsbevordering

van personeel, het ontwikkelen van een nieuwe opleiding/nieuw curriculum voor de hogeschool en/of behoren tot de reguliere activiteiten van een hogeschool.

Consortium

Het project wordt ondersteund door een actief betrokken consortium met voldoende kennis en kunde om het onderzoek uit te voeren.

Het consortium bestaat uit ten minste twee door de overheid bekostigde hogescholen. Daarnaast heeft het consortium bij aanvang van het beoogde project zich bovendien door ondertekening van het aanvraagformulier, verzekerd van deelname van minimaal:
- zes mkb-ondernemingen, aangevuld met een brancheorganisatie of andere organisatie die het stimuleren van innovatie in het mkb in haar doelstellingen heeft staan, *OF*
- drie mkb-ondernemingen en een publieke partij, aangevuld met een brancheorganisatie of andere organisatie die het stimuleren van innovatie in het mkb in haar doelstellingen heeft staan, *OF*
- twee publieke partijen.

Ongeacht de hoogte van het bedrag van de subsidieaanvraag blijven de consortiumeisen gelijk.

Als onder een thema specifieke wensen voor het consortium zijn benoemd, wordt de aanvrager uitgenodigd ook deze in het consortium te betrekken.

Van de deelnemende consortiumpartners zijn er minimaal twee in Nederland gevestigd. Het consortium kan in alle gevallen worden aangevuld met meerdere publieke en/of andere private partijen.

Mkb-ondernemingen die participeren in het consortium behoren aan de volgende criteria te voldoen:
- er is sprake van een onderneming, te weten: een eenheid, ongeacht haar rechtsvorm, die een economische activiteit uitvoert;
- de onderneming staat ingeschreven bij de Kamer van Koophandel of een lokale Chamber of Commerce. Bedrijven die bij een niet-Nederlandse Chamber of Commerce geregistreerd staan tonen dit aan middels een uittreksel dat op moment van indienen van de aanvraag niet ouder is dan 6 maanden;
- de deelname is gericht op het bewerkstelligen van innovatie en/of
- economische groei van de betreffende onderneming;
- er is sprake van een onderneming met minder dan 250 werknemers en een jaarlijkse omzet van minder dan € 50 miljoen.

Zzp-ers kunnen deelnemen aan de het consortium. Een zzp-er geldt echter alleen als een van de consortiumpartners wanneer de zzp-er deel uitmaakt van een structureel samenwerkingsverband van zzp-ers en/of andere ondernemingen, niet zijnde het consortium, dat zich aantoonbaar richt op innovatie en/of economische groei.

Tot publieke partijen worden gerekend die organisaties die wettelijke taken uitvoeren en/of een uitgesproken publiek belang dienen en (grotendeels) worden gefinancierd door de overheid. Hiertoe behoort onder andere de dienstverlening rondom zorg en welzijn, kunst en cultuur, veiligheid, volkshuisvesting en onderwijs. Bovendien kunnen kennisinstellingen, koepel- of brancheorganisaties, beroepsverenigingen en bestuurlijke eenheden zoals gemeenten en provincies in het consortium zitting nemen.

Cofinanciering

De consortiumpartners dragen bij aan de uitvoering van het project. Deze cofinanciering is ten minste 25% van het subsidiebedrag. Voorbeeld: bij een subsidiebedrag van € 500.000 is de cofinanciering minimaal € 125.000 zodat de totale projectomvang minimaal € 625.000 bedraagt.

De cofinanciering kan zowel *in cash* als *in kind* (op geld waardeerbare zaken als uren en materiële kosten) plaatsvinden. De omvang van de cofinanciering geeft u bij de aanvraag in de begroting aan.

Mogelijkheid tot aanvragen additioneel budget vanuit het programma Kennis op Maat (KoM)

Een goede aansluiting van de binnen deze thematische call te honoreren onderzoeksprojecten bij het lopende onderzoek en de Publiek-Private Samenwerking (PPS) van de topsector Tuinbouw en Uitgangsmaterialen en de topsector Agri & Food is van groot belang.

Met het door het Ministerie van LNV gefinancierde programma Kennis op Maat (KoM) reserveren bovengenoemde topsectoren jaarlijks 3 miljoen euro (inclusief btw) voor de doorvertaling van bestaande kennis uit onderzoek en praktijk tot relevante informatie voor mkb-ers, wat leidt tot concrete

handelingsperspectieven. Ook draagt het programma bij aan het up-to-date houden van groene opleidingen om studenten zo goed mogelijk voor te bereiden op de uitdagingen van de toekomst.

Het budget van het programma moet worden besteed aan capaciteit bij Wageningen Research (WR). Vanuit het KoM-programma is in totaal € 200.000 beschikbaar om te verbinden met deze SIA-projecten. Per thema (zie hoofdstuk 2) is er max € 40.000 (exclusief btw) beschikbaar. Dit is een additioneel budget en alleen beschikbaar na honorering van de aanvraag binnen deze call. De aanvrager dient de aanvraag voor de KoM-regeling zelf te doen. De aanvrager kan hiervoor contact opnemen met het CoE-groenof met de WUR via kennisopmaat@wur.nl.

Afspraken consortium

Binnen het consortium worden afspraken gemaakt over onder andere open access en datamanagement, zoals hieronder weergegeven. Indien van toepassing maakt u ook afspraken over intellectueel eigendom.

Doorwerking

Het traject dient aantoonbaar actief te zijn op de doorwerking van de onderzoeksresultaten in zowel de professionele praktijk als in het onderwijs. Onderzoeksresultaten tot stand gekomen met de Thematische vraagstukken- subsidie dienen zo veel en zo spoedig mogelijk voor verder onderzoek publiek toegankelijk te zijn, onder andere via Groen Kennisnet.Hiervoor moet een realistisch budget opgenomen zijn onder de post materiële kosten in de begroting (zie paragraaf 3.5).

De San Francisco Declaration (DORA)

NWO is ondertekenaar van de San Francisco Declaration on Research Assessment (DORA). DORA is een wereldwijd initiatief dat beoogt de manier waarop onderzoek en onderzoekers worden beoordeeld te verbeteren. DORA bevat aanbevelingen voor onderzoeksfinanciers, onderzoeksinstellingen, wetenschappelijke tijdschriften en andere partijen.

DORA richt zich op het terugdringen van het onkritisch gebruik van bibliometrische indicatoren en het wegnemen van onbewuste vooringenomenheid (unconscious bias) bij de beoordeling van onderzoek en onderzoekers.

Overkoepelende filosofie van DORA is dat onderzoek moet worden beoordeeld op zijn eigen kwaliteiten en verdiensten in plaats van op basis van afgeleide indicatoren, zoals het tijdschrift waarin het onderzoek wordt gepubliceerd. Voor NWO betekent dit dat commissieleden en referenten verzocht wordt bij de beoordeling van aanvragen niet af te gaan op indicatoren als de Journal Impact Factor of de H-index. Aanvragers mogen deze in hun aanvragen ook niet vermelden.

Bij het beoordelen van het wetenschappelijke trackrecord van kandidaten gaat NWO uit van een brede definitie van wetenschappelijke output. Naast publicaties worden aanvragers gestimuleerd ook andere wetenschappelijke producten te vermelden, zoals datasets, patenten, software, code, enzovoort.

Voor meer informatie over wat NWO doet om de principes van DORA te implementeren zie: www.nwo.nl/dora

Open Access

Als ondertekenaar van de Berlin Declaration (2003) en lid van cOAlitie S (2018) zet NWO zich in om de resultaten van wetenschappelijk onderzoek dat door NWO gefinancierd wordt vrij toegankelijk te maken via internet (Open Access). Daarmee geeft NWO invulling aan het beleid van de Nederlandse regering om al het publiek gefinancierde onderzoek Open Access beschikbaar te maken.

Wetenschappelijke publicaties van onderzoek dat is gefinancierd op basis van toekenningen voortvloeiend uit deze call for proposals dienen daarom Open Access beschikbaar te zijn volgens de Beleidsregel Open Access. Per soort publicatie gelden de volgende voorwaarden:

- Wetenschappelijke artikelen: voor wetenschappelijke artikelen geldt dat zij direct op het moment van publicatie (zonder embargo) Open Access beschikbaar gesteld moeten worden via één van de volgende routes:
  - publicatie in een volledig open access tijdschrift of platform dat is geregistreerd in de DOAJ;
  - publicatie in een abonnementstijdschrift en het deponeren van tenminste de auteursversie van het artikel in een Open Access repository die is geregistreerd in OpenDOAR;
  - publicatie in een tijdschrift waarvoor een transformatieve Open Access overeenkomst beschikbaar is tussen de VSNU en een uitgever. Zie daarover:www.openaccess.nl.

- Boeken: voor boeken, boekhoofdstukken en bundels gelden afwijkende voorwaarden. Zie daarover de Beleidsregel Open Access op www.nwo.nl/openscience.
- CC BY licentie: met het oog op een optimale verspreiding van publicaties moet tenminste een Creative Commons (CC BY) licentie worden toegepast. Bij de aanwezigheid van zwaarwegende belangen kan de auteur verzoeken om te publiceren onder toepassing van een CC BY-ND licentie. Voor boeken, bundels en boekhoofdstukken staat de keuze van een CC BY licentie vrij.

Kosten

Eventuele kosten voor publiceren in volledig Open Access tijdschriften kunnen worden begroot in de projectbegroting. Kosten voor publicaties in hybride tijdschriften komen niet in aanmerking voor vergoeding door NWO. Voor Open Access boeken kan een beroep gedaan worden op het aparte NWO Open Access boekenfonds.

Voor een nadere toelichting op het open access beleid van NWO zie: www.nwo.nl/openscience

Datamanagement

Resultaten van wetenschappelijk onderzoek moeten kunnen worden gerepliceerd, geverifieerd en gefalsifieerd. In het digitale tijdperk betekent dit dat behalve publicaties ook onderzoeksdata zo veel mogelijk vrij toegankelijk moeten zijn. NWO verwacht dat de onderzoeksdata die voortkomen uit projecten die door NWO zijn gefinancierd zo veel mogelijk vrij beschikbaar komen voor hergebruik door andere onderzoekers.
NWO hanteert daarbij het principe: “zo open als mogelijk, beschermd indien nodig.” Van onderzoekers wordt verwacht dat zij ten minste die data en/of niet- numerieke resultaten die ten grondslag liggen aan de conclusies van binnen het project gepubliceerde werken openbaar maken, gelijktijdig met de publicatie zelf. Eventuele kosten die hiervoor worden gemaakt, kunnen worden meegenomen in de projectbegroting. Onderzoekers maken kenbaar hoe met data voortkomend uit het project wordt omgegaan middels de datamanagementparagraaf in de onderzoeksaanvraag, en het datamanagementplan na honorering.

Datamanagementparagraaf

De datamanagementparagraaf maakt deel uit van de onderzoeksaanvraag. Onderzoekers worden dus gevraagd reeds voor aanvang van het onderzoek te bedenken hoe de verzamelde data geordend en gecategoriseerd moeten worden zodat zij vrij beschikbaar kunnen worden gesteld.

Vaak zullen al vóór het tot stand komen van de data en de analyse daarvan maatregelen getroffen moeten worden om opslag en deling later mogelijk te maken. Indien niet alle data voortkomende uit het project openbaar gemaakt kunnen worden, bijvoorbeeld om redenen van privacy, ethiek of valorisatie, dient de aanvrager dit beargumenteerd kenbaar te maken in de datamanagementparagraaf.

De datamanagementparagraaf in de aanvraag wordt niet meegenomen in de beoordeling en derhalve ook niet meegewogen in de beslissing om een aanvraag al of niet te honoreren. De beoordelingscommissie kan wel advies geven met betrekking tot de datamanagementparagraaf.

Datamanagementplan

Na honorering van een aanvraag dient de penvoerder de datamanagementparagraaf uit te werken tot een datamanagementplan. De penvoerder beschrijft in het plan of gebruik gemaakt wordt van bestaande data of dat het om een nieuwe dataverzameling gaat en hoe de dataverzameling dan FAIR: vindbaar, toegankelijk, interoperabel en herbruikbaar gemaakt wordt.

Het datamanagementplan dient voor indiening te zijn afgestemd met een data steward of vergelijkbare functionaris van de kennisinstelling waar het onderzoek wordt uitgevoerd. Uiterlijk 4 maanden na de startdatum van het project dient het datamanagementplan via ISAAC te zijn ingediend bij Regieorgaan SIA. Het datamanagementplan vereist goedkeuring door Regieorgaan SIA. Het formulier voor het datamanagementplan is te vinden op www.nwo.nl/datamanagement.
Meer informatie over het datamanagementprotocol van NWO staat op: http://www.nwo.nl/datamanagement.

Ethische verklaring of vergunning

Een aanvrager is ervoor verantwoordelijk om na te gaan of voor de uitvoering van het voorgestelde onderzoek een ethische verklaring of vergunning noodzakelijk is, en dient ervoor te zorgen dat deze

tijdig wordt verkregen bij de relevante ethische commissie.

Bij toewijzing wordt de subsidie verleend onder de voorwaarde dat de benodigde ethische verklaring of vergunning vóór de uiterste startdatum van het project is verkregen. Het onderzoeksproject kan niet starten voordat Regieorgaan SIA een kopie van de ethische verklaring of vergunning heeft ontvangen.

Nagoya Protocol

Het Nagoya Protocol is op 12 oktober 2014 van kracht geworden en zorgt voor een eerlijke en billijke verdeling van voordelen voortvloeiende uit het gebruik van genetische rijkdommen (Access and Benefit Sharing, ABS). Onderzoekers die voor hun onderzoek gebruikmaken van genetische bronnen in/uit het buitenland dienen zich op de hoogte te stellen van het Nagoya Protocol (http://www.absfocalpoint.nl/). NWO gaat ervan uit dat zij de noodzakelijke acties ten aanzien van het Nagoya Protocol nemen.

Aansluiting op thema's uit 'Onderzoek met impact' (VH)

Regieorgaan SIA wenst geïnformeerd te worden over hoe de onderzoekseenheid zich verhoudt tot de onderzoeksthema's, gespecificeerd in Onderzoek met impact, Strategische onderzoeksagenda hbo 2016 - 2020van de Vereniging Hogescholen.

Op het aanvraagformulier dient daarom te worden aangegeven bij welke thema's uit deze onderzoeksagenda de activiteiten aansluiten.

Bijdrage aan Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid

Klimaatverandering, cybersecurity, vergrijzing: onze samenleving staat voor een aantal grote uitdagingen. Deze uitdagingen vragen om baanbrekende innovatieve oplossingen met impact. Dit biedt economische kansen voor publieke en private partijen om samen innovatieve oplossingen te ontwikkelen voor maatschappelijke vraagstukken.
Centraal in het nieuwe Missiegedreven Topsectoren- en Innovatiebeleid staan een viertal maatschappelijk belangrijke thema's:
- Energietransitie & duurzaamheid
- Landbouw, water & voedsel
- Gezondheid & zorg
- Veiligheid

Deze thema's zijn uitgewerkt in 25 missies die concrete ambities bevatten. Daarnaast wordt ingezet op:
- Sleuteltechnologieën
- Maatschappelijk verdienvermogen

Voor meer informatie zie de SIA-pagina over het Missiegedreven Topsectoren-en Innovatiebeleid.Indien van toepassing dient in de aanvraag te worden aangegeven bij welke Kennis- en Innovatie Agenda (KIA) het project aansluit.

Daarnaast wenst Regieorgaan SIA geïnformeerd te worden over de aansluiting van het project bij de topsectoren. Voor meer informatie zie de website van detopsectoren.Indien van toepassing dient ook dat in het aanvraagformulier te worden aangegeven.

Bijdrage aan NWA

Regieorgaan SIA zet zich actief in om hogescholen optimaal mee te laten doen met praktijkgericht onderzoek binnen de verschillende routes van de Nationale Wetenschapsagenda (NWA). Voor meer informatie zie de website van de NWA-pagina op de NWO-website.Indien van toepassing dient in de aanvraag daarom te worden aangegeven bij welke NWA-route het project aansluit.

Aanvullende subsidievoorwaarden

Het Ministerie van LNV heeft een portfolio aan onderzoeken die het ministerie (mede) financiert. Om een goed overzicht te kunnen houden van alle onderzoeken waar het bij betrokken is, worden van alle gehonoreerde subsidieaanvragen de projectvoorstellen gedeeld met het Ministerie van LNV.

Met de indiening van uw aanvraag geeft u toestemming aan Regieorgaan SIA voor doorgifte van het projectvoorstel aan het Ministerie van LNV bij honorering. Medewerkers van het Ministerie van LNV hebben alleen recht van inzage in deze projectvoorstellen en mogen zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de penvoerder geen mededelingen doen aan derden over inhoud die op basis van

de publiek beschikbare samenvatting niet bekend is.

3.5 Financiële voorwaarden

Subsidiabele kosten

De kosten die u kunt opvoeren in de begroting zijn: de loonkosten van (door de overheid bekostigde) hogescholen die deelnemen aan het consortium, kosten van studenten en materiële kosten (waaronder kosten van de overige consortiumpartners). Alle op te voeren kosten zijn inclusief eventuele niet-verrekenbare btw.

Loonkosten hogescholen

Voor de berekening van loonkosten hanteren wij tarieven zoals vermeld in de Handleiding Overheidstarieven (HOT) uit het jaar 2017. Deze tarieven mogen voor de gehele looptijd van het project worden toegepast.

De toegestane tarieven in de HOT betreffen uitsluitend de tarieven conform de volgende tabel.

Schaal	Kostendekkend tarief per uur
1	43
2	46
3	48
4	53
5	53
6	56
7	59
8	63
9	68
10	72
11	79
12	87
13	95
14	103
15	111
16	119
17	127
18	136

Deze tarieven zijn integraal toepasbaar en u kunt deze tarieven zonder toelichting of berekening toepassen.

Het tarief van een medewerker wordt bepaald op basis van de cao hbo inschaling van de betreffende medewerker. Hogere tarieven dan de HOT zijn niet toegestaan. Lagere tarieven dan de HOT zijn wel toegestaan, maar mogen niet willekeurig worden opgevoerd. Eventuele lagere tarieven moeten kunnen worden onderbouwd, bijvoorbeeld op basis van een interne kostprijsberekening. De instellingsaccountant hoeft hier geen accountantscontrole op toe te passen; tarieven lager dan de HOT zijn voor Regieorgaan SIA altijd akkoord.
Consistente toepassing is vereist.

Projectmanagement

In de HOT zit een opslag voor overhead. Voor projectmanagement mag de aanvrager daarom maximaal 10% van de totale projectkosten in de begroting als kosten opvoeren en uiteindelijk ook besteden.

Kosten studenten

U mag studenten, verbonden aan de hogeschool, inzetten voor het project. De kosten hiervan kunt u binnen het project opvoeren.

Per subsidiejaar kunt u het volgende opvoeren:
- De inzet van uren van studenten die als onderdeel van hun opleiding meewerken in het project. Deze studenten krijgen in dit geval ook studiepunten voor hun werkzaamheden. Als kosten kunt u

opvoeren de stagevergoeding zoals die binnen uw hogeschool gebruikelijk is met een maximum van € 25 per uur. U mag een student voor maximaal 1.650 uur inzetten.
- De inzet van uren van studenten die extra-curriculair meewerken in het project. Per student kunt u maximaal 250 uur als kosten opvoeren.

In beide situaties geldt: u kunt alleen de werkelijk aan de student uitbetaalde bedragen met een maximumuurtarief van € 25 opvoeren. Uren en uurtarieven boven de gestelde maxima kunt u niet opvoeren. Er is geen maximum gesteld aan het totale aantal studenten dat meewerkt in het project.

Materiële kosten

Tot materiële kosten behoren de voor de uitvoering van het project noodzakelijke kosten als inhuur derden (kosten van de overige consortiumpartners). Bepaling van het uurtarief van de consortiumpartners (anders dan hogescholen) is als volgt:

Tabel: uurtarieven

Partner	Uurtarief vastgelegd in
Universiteiten: aio's en postdocs	VSNU-akkoord
Universiteiten: overige wetenschappelijke functies	Handleiding Overheidstarieven 2017
TO_2-instituten	Handleiding Overheidstarieven 2017
Overige partners, waaronder publieke partijen en mkb-partijen	Bepaling uurtarief is vrij, met een maximum van € 130 per uur, excl. btw

Onder overige partners worden ook verstaan:
- onderwijsinstellingen anders dan een door de overheid bekostigde hogeschool zoals gedefinieerd in paragraaf 3.1;
- projectmedewerkers die gedetacheerd zijn bij een hogeschool en die alleen voor dit project worden ingeleend. Een uitzondering geldt voor projectmedewerkers die een detacheringsovereenkomst hebben met een hogeschool die niet alleen betrekking heeft op detachering binnen dit project; de kosten van deze projectmedewerkers mogen onder de loonkosten van de hogeschool worden opgevoerd.

Tot materiële kosten behoren ook de aan de uitvoering van het project verbonden kosten als verbruik van materialen, hulpmiddelen, prototypes, testopstellingen en overige kosten zoals dienstreizen en publicaties.
Aanschaffingen van machines en apparatuur worden niet tot de projectkosten gerekend. Voor machines en apparatuur kunnen slechts de aan het project toe te rekenen afschrijvingskosten of leasetermijnen worden opgevoerd.
Afschrijvingstermijnen worden berekend op basis van de historische aanschafprijs exclusief financieringskosten, een lineaire afschrijvingsmethode en een levensduur van vijf jaar. Opvoering van kosten voor gebruik van apparatuur ouder dan vijf jaar is dus niet mogelijk.

Besteding subsidie

In totaal mag maximaal 25% van het subsidiebedrag besteed worden aan de kosten van de consortiumpartners, zijnde niet de hogescholen.

De aangevraagde subsidiebedragen in de ingediende begroting gelden als maxima. Bij de uitvoering van het project is het mogelijk om te schuiven binnen en tussen deze posten.

Cofinanciering

De cofinanciering is ten minste 25% van het subsidiebedrag. De cofinanciering kan zowel *in cash* en/of *in kind* (op geld waardeerbare zaken als materiële kosten en uren) plaatsvinden.

4. Procedure

4.1 In behandeling nemen aanvraag

Iedere, via ISAAC, ingediende aanvraag wordt direct geregistreerd door middel van een dossiernummer. Dit dossiernummer geldt als vast kenmerk voor alle verdere correspondentie.

Na de sluitingsdatum van de call controleert Regieorgaan SIA uw aanvraag op volledigheid en vormvereisten: de volledig ingevulde (en ondertekende) documenten, zoals gevraagd in hoofdstuk 3.3 van deze call for proposals. Als uw aanvraag hieraan voldoet dan wordt uw aanvraag ontvankelijk

verklaard. De aanvraag wordt in behandeling genomen. U ontvangt hier bericht over.

Als uw aanvraag niet voldoet dan wordt u de mogelijkheid geboden de ontbrekende en/of incorrecte gegevens binnen een termijn van vijf werkdagen te verstrekken en/of te corrigeren. Als u de ontbrekende gegevens binnen de gestelde termijn verstrekt en deze zijn akkoord, wordt de aanvraag alsnog in behandeling genomen. U ontvangt hier bericht over.

Als u de ontbrekende en/of incorrecte gegevens niet binnen de gestelde termijn verstrekt of corrigeert, wordt de aanvraag niet in behandeling genomen (in ISAAC: niet-ontvankelijk verklaard). U ontvangt hier bericht over.

4.2 Procedure beoordeling

Wanneer een aanvraag in behandeling is genomen, wordt per thema de aanvraag voorgelegd aan en beoordeeld door een onafhankelijke beoordelingscommissie. Deze beoordelingscommissie per thema bestaat uit experts afkomstig uit de onderzoekswereld en uit de praktijk. Doordat hiermee de inhoudelijke expertise al geborgd is in de beoordelingscommissie wordt in deze call niet gewerkt met referenten.

De beoordelingscommissie beoordeelt elke aanvraag afzonderlijk op basis van de beoordelingscriteria die zijn beschreven in paragraaf 4.3.

De beoordelingscommissie beoordeelt de aanvraag eerst schriftelijk. Per aanvraag worden de bevindingen (vragen en opmerkingen) van de beoordelingscommissie vastgelegd. Deze bevindingen worden aan de aanvragers verzonden, ter voorbereiding op het interview.

De beoordelingscommissie nodigt de indieners uit voor een interview over de aanvraag, waarin ook de initiële beoordeling aan de orde komt (hoor en wederhoor).
De beoordelingscommissie stelt na afloop van alle interviews de finale beoordeling vast.

Voor alle bij de beoordeling en/of besluitvorming betrokken personen is de Codeomgang met persoonlijke belangenvan NWO van toepassing.

4.3 Beoordelingscriteria

De aanvragen worden per thema (1. Regeneratieve open teeltsystemen, 2. Nieuwe eiwitbronnen, 3. Kennis voor verdienvermogen, 4. Internationale Voedselsystemen – Casus Kenia, 5. Duurzame lokale voedselproductie Caribisch Nederland) door de beoordelingscommissie, behorend bij het betreffende thema, beoordeeld aan de hand van drie beoordelingscriteria: vraagarticulatie, netwerkvorming en onderzoeksplan. Deze criteria worden hieronder toegelicht.

Vraagarticulatie

- De vraag is aanwijsbaar afkomstig van (professionals werkzaam in) de beroepspraktijk;
- De aanvraag beschrijft het proces waarlangs de vraagarticulatie plaatsgevonden heeft (workshops in het veld, surveys, verwijzingen naar presentaties, etc.);
- De vraag is maatschappelijk relevant. Het is een meerwaarde als het gaat om een urgente vraag die uitnodigt tot het ontwikkelen van innovatieve kennis;
- De vraag sluit aan bij de inhoudelijke doelstelling van het programma Praktijkkennis voor Voedsel en Groen en het vraagstuk bij het betreffende thema zoals geformuleerd in hoofdstuk 2 van deze call.

Netwerkvorming

- Betrokken consortiumpartners hebben een actieve rol in het onderzoek;
- Het consortium heeft aantoonbaar voldoende kennis en kwaliteit om het onderzoek uit te voeren;
- Per deelnemende hogeschool is de rol en betrokkenheid helder beschreven;
- Elke deelnemende hogeschool is aantoonbaar betrokken bij het onderzoek, blijkend uit een actieve rol en/of een significante eigen bijdrage in het onderzoek;
- Het netwerk van personen of organisaties staat niet geïsoleerd, er zijn relaties met relevante initiatieven op het vakgebied, in het binnenland en/of buitenland. Het is een meerwaarde als het een uitbreiding van een bestaand netwerk betreft;
- Bij eventuele afwijking van de per thema benoemde specifieke eisen aan het consortium is in de aanvraag plausibel onderbouwd waarom deelname van specifieke partijen niet passend is in het beoogde project.

Onderzoeksplan

- Het onderzoeksplan bevat:
  - een duidelijke en concrete omschrijving van de beoogde bijdrage aan handelingsperspectieven binnen het beschreven doel van dit financieringsinstrument;
  - een volledige maar beknopte weergave van de *state-of-the-art*-kennis in de professionele praktijk en wetenschap, binnen en buiten Nederland.
  - Hiertoe behoort een literatuurreview met actuele studies over het onderwerp van de aanvraag. Dit vraagt ook om een overzicht van toonaangevende regionale, landelijke of internationale kennisagenda's op dit onderwerp, de daaruit voortkomende initiatieven, de relevantie en de positie die de aanvraag hierin inneemt;
  - een zorgvuldig geformuleerde onderzoeksvraag. Deze onderzoeksvraag is een vertaling van de praktijkvraag en sluit aan bij de state-of-the-art- kennis;
  - een beschrijving en onderbouwing van de voorgestelde methoden en analysetechnieken waarmee de onderzoeksvraag beantwoord zal worden. De methoden passen optimaal bij de aard van de vraagstelling. De methoden en analysetechnieken verlopen volgens een bepaalde systematiek en zijn daardoor inzichtelijk, reproduceerbaar en overdraagbaar;
  - een activiteitenplan met meetbare (tussen)doelstellingen en te verwachten (tussen)resultaten, waaruit zichtbaar wordt wie wat wanneer doet, waarom en wat het oplevert;
  - een beschrijving van de wijze waarop de doorwerking van de onderzoeksresultaten naar het onderwijs en onderzoeksgemeenschap wordt gerealiseerd.
- De netwerkpartners komen in gezamenlijkheid tot kennisontwikkeling door zelf kennis in te brengen (kenniscirculatie). In het activiteitenplan staat genoemd welke rol praktijk-, onderzoeks- en onderwijspartners op zich nemen (bijvoorbeeld deelname focusgroepen, leerkringen, uitvoering van pilots);
- Een voorwaarde is dat het onderzoeksplan haalbaar en uitvoerbaar wordt geacht. Hieronder wordt verstaan:
  - de mate waarin de gevraagde financiële middelen in een redelijke verhouding staan tot de aard, omvang en verwachte impact van het projectvoorstel;
  - de mate van personele bezetting en kwaliteit als ook de mate van beschikbare middelen en tijdsinvestering;
  - de mate waarin sprake is van een duidelijk belegd en gekwalificeerd projectmanagement;
  - de mate waarin het beroepenveld bereid is zelf substantieel bij te dragen aan de uitvoering van het project (zoals financieel, beschikbaar stellen van apparatuur, werkruimte, in tijd door begeleiding, projectdeelname en dergelijke, beschikbaar stellen van patenten, licenties, et cetera).

De aanvragen krijgen per criterium een score in gehele getallen, oplopend van 1 tot en met 6, waarbij 6 de hoogste score vertegenwoordigt.

De kwaliteit van het onderzoeksplan weegt 50% mee in de beoordeling. De criteria vraagarticulatie en netwerkvorming wegen elk 25% mee in de beoordeling.

Alle aanvragen ontvangen een gewogen gemiddelde totaalscore en worden op basis van deze score per thema in rangorde gezet. Om in aanmerking te komen voor subsidie dient een aanvraag op elk criterium een 4.00 of hoger te scoren.

4.4 Besluitvorming

De beoordelingscommissie brengt verslag uit van haar werkwijze en brengt advies uit aan het bestuur van Regieorgaan SIA.

De beoordelingscommissie adviseert met betrekking tot de honorering en afwijzing van de aanvragen op basis van het door haar gegeven eindoordeel, de goedgekeurde begroting en het maximaal beschikbare budget voor deze call.
Het bestuur van Regieorgaan SIA toetst de gevolgde procedure en besluit op basis van het advies van de beoordelingscommissie.

Het besluit van het bestuur van Regieorgaan SIA wordt schriftelijk meegedeeld. Regieorgaan SIA streeft ernaar het besluit in mei 2022 bekend te maken.

4.5 Tijdpad

Data (tijd CE(S)T)	Processtap
11 januari 2022, 14:00:00 uur CE(S)T	Sluitingsdatum indiening aanvragen
maart 2022	Schriftelijke reactie aan indieners

Data (tijd CE(S)T)	Processtap
maart / april 2022	Interview beoordelingscommissie
april 2022	Vaststelling beoordeling door beoordelingscommissie en besluit-vorming door bestuur Regieorgaan SIA
mei 2022	Bekendmaking besluit

Het kan zijn dat Regieorgaan SIA het noodzakelijk acht om tijdens de lopende procedure nog aanpassingen in het tijdpad van deze subsidieronde aan te brengen. Uiteraard ontvangt u hierover op tijd bericht.

5. Uitvoering

De aanvrager is verantwoordelijk voor de uitvoering van het project en treedt op als penvoerder.

De aanvrager benoemt de (beoogde) contactpersoon.

Monitoring

Regieorgaan SIA wenst geïnformeerd te worden over de voortgang en resultaten van het project. De wijze waarop Regieorgaan SIA geïnformeerd wenst te worden, wordt kenbaar gemaakt in het subsidiebesluit dat volgt bij toekenning van subsidie.

Wijzigingsverzoeken

Voor iedere wezenlijke verandering van het gefinancierde projectvoorstel is schriftelijke toestemming van Regieorgaan SIA nodig.

6. Contact en overige informatie

Inhoudelijke vragen

Op de pagina Thematische vraagstukkenop de website van Regieorgaan SIA vindt u de meest recente informatie. U vindt hier ook de contactgegevens van de programmamanager.

ISAAC-helpdesk

Bij technische problemen met ISAAC neemt u contact op met de ISAAC- helpdesk. Lees voordat u contact opneemt eerst de handleiding van ISAAC door

De ISAAC-helpdesk is bereikbaar van maandag t/m vrijdag van 10.00 uur tot 17.00 uur (met uitzondering van feestdagen). Telefoonnummer 020-346 71 79. U kunt ook uw vraag per e-mail stellen: isaac.helpdesk@nwo.nl. U ontvangt dan binnen twee werkdagen een reactie.